

Лісниченко Лілія Василівна,
кандидат юридичних наук, старший дослідник,
провідний науковий співробітник ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-2211-3105

НАУКОВО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

У статті проводиться огляд загальнотеоретичного розуміння поняття громадської безпеки вітчизняними науковцями. Встановлено співвідношення понять «громадська безпека» та «публічна безпека». Здійснюється аналіз структурних елементів системи громадської безпеки. Зокрема, наведено класифікацію суб'єктів громадської безпеки за характером їх компетенції. Визначено перелік загроз, що впливають на стан громадської безпеки у країні, та завдань щодо забезпечення та реалізації громадської безпеки.

Ключові слова: аналіз, співвідношення понять, національна безпека, громадська безпека, публічна безпека, система елементів, суб'єкти громадської безпеки, загрози, завдання.

Забезпечення безпеки та захисту суспільства загалом, охоплюючи широкий спектр аспектів, зокрема фізичну безпеку людей, захист прав та свобод громадян, а також забезпечення стабільності та безпеки громади є основним завданням сучасної демократичної та прогресивної держави. Стан захищеності суспільства, що орієнтований на запобігання загрозам, виявлення ризиків та ефективного реагування на них, є базовим елементом розуміння громадської безпеки. Громадська безпека сприяє створенню безпечного та захищеного середовища для всіх громадян, сприяє зміцненню довіри до держави та підтримує забезпечення прав та свобод людини і громадянина. Вона охоплює такі сфери безпеки умов життєдіяльності, як захист правопорядку, пожежна безпека, цивільний захист, захист від тероризму, кібербезпека, охорона здоров'я, техногенна безпека, безпека на дорогах, природна безпека тощо. Тобто громадська безпека скерована на захист усіх життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина та є важливою складовою сталого розвитку суспільства.

Головною метою громадської безпеки є забезпечення безпеки громадян і стабільності суспільства, досягнення якої реалізується шляхом превентивних заходів, співпраці з громадою, ефективного реагування на кризові ситуації та забезпечення правопорядку.

Метою наукової статті є здійснення огляду та систематизації вітчизняних наукових поглядів щодо вмісту поняття «громадська безпека» та його тлумачення.

Аналіз низки наукових публікацій щодо питання громадської безпеки показав відсутність однастайності у трактуванні поняття «громадська безпека» та системи її елементів. До того ж є певна група науковців, точки зору яких сходяться на деякій однарідності понять «громадська безпека» та «публічна безпека». Однак через відсутність

© Lisnichenko Liliia, 2023

розкриття змісту поняття «публічна безпека» в текстах вітчизняних нормативно-правових актів та його співвідношення з «громадською безпекою», постає проблема колізійності чинного законодавства з приводу цього питання.

Так, аналізуючи співвідношення понять громадська та публічна безпека через призму вітчизняного законодавства, одні науковці стверджують, що публічна безпека та публічний порядок використовується в контексті широкого розуміння громадської безпеки та порядку, є ширшим за своїм змістом та значенням і точніше відображає сферу охорони від вчинення правопорушень [1, с. 116; 2]. Водночас поняття громадської безпеки (громадського порядку) постає другорядним, технічним, реалізація якого відбувається шляхом застосування з боку поліції винятково спеціальних засобів, зокрема фото- і відеозйомки, вилучення зброї тощо. Слово «публічний» зазвичай тлумачать як той, який відбувається в присутності публіки, людей, привселюдний, призначений для широкого відвідування, користування. Термін «громадський» визначають як той, що виникає, відбувається в суспільстві або стосується суспільства, пов'язаний із ним, який належать громаді, суспільству; колективний [3, с. 33].

Панова О.О., досліджуючи питання забезпечення публічної безпеки в Україні, зазначає, що громадська безпека має досить вузьке специфічне значення та є складовою більш узагальненого розуміння концептуального поняття безпеки людини (human security). У свою чергу, публічна безпека виконує роль індикатора атмосфери спокою суспільства, вказує на рівень злочинності та є підтвердженням ефективності (або неефективності) діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо недопущення та припинення протиправних посягань та мінімізації їх негативних наслідків [4, с. 56–57, 64].

Необхідно відмітити, що після прийняття Верховною Радою України Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII в теорію та практику діяльності правоохоронних органів було запроваджено нову термінологію «публічна безпека» і «публічний порядок», зміст яких у цьому Законі не визначено. У зв'язку з цим, відбувається підміна понять «громадський порядок» на «публічний порядок». Що викликає певну конструктивну критику серед наукової спільноти та практичних працівників [5; 6; 7]. У результаті чого деякі науковці наголошують на тому, що законодавець вживає поняття публічної та громадської безпеки і порядку взагалі як синоніми [8, с. 21–22].

Однак Закон України «Про національну безпеку» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII дає чітке розуміння поняття «громадська безпека і порядок», визначаючи його як захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз. І аж ніяк не ототожнює його з публічною безпекою.

На цьому акцентує свою увагу Євдокименко С. А., зокрема, він стверджує, що «громадська безпека і порядок» та «публічна безпека і порядок» – це кардинально різні за змістом терміни, які мають різне смислове навантаження. На його думку, громадська

безпека є значно ширшим терміном за змістом та займає місце як складова національної безпеки. Забезпечення громадської безпеки здійснюється безперервно, охоплює всю територію держави, впливає на територіальну цілісність держави та є запорукою економічного зростання в регіоні. Поняття «публіка» має більш побутовий характер і є доречним лише для характеристики зібрання людей у громадських місцях [9, с. 179].

Сьомін С.В., досліджуючи концептуальні підходи щодо забезпечення громадської безпеки, зазначає, що громадська безпека – це особливий вид діяльності, яка охоплює систему заходів, спрямованих на запобігання несприятливим факторам (наявним або латентним), які прямо або опосередковано впливають на нормальний стан громадської безпеки. Поряд з іншими складовими національної безпеки, громадська безпека характеризує надійність існування та стійкість розвитку соціально-політичної системи держави та є визначальною якістю суспільства щодо його цілісності, відносної стійкості та громадянської злагоди [10, с. 9].

Розглядаючи громадську безпеку як соціально-політичне явище необхідно зазначити, що це динамічно стійкий стан щодо несприятливих впливів, які постійно контролюються діяльністю спеціально сформованих органів з метою створення передумови для розвитку навиків та реалізації соціально значущих потреб людини, її законних прав і свобод, забезпечення розвитку і збереження матеріальних і духовних цінностей суспільства, а також територіальної цілісності, суверенітету та конституційного устрою держави [11].

На ширшому розумінні громадської безпеки наголошує й І.І. Плохий. У своєму дослідженні він сформулював визначення громадської безпеки як соціально об'єктивної системи, котра складається з комплексу правових засобів, методів і гарантій, які забезпечують охорону суспільних відносин у сфері громадської безпеки від протиправних посягань, стан захищеності різних життєво важливих інтересів держави, при якому до мінімуму знижена можливість реальних і потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз, і забезпечується можливість для прогресивного розвитку особистості і суспільства, а також діяльності спеціальних державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, об'єднань громадян та окремих громадян, уповноважених законом на забезпечення громадської безпеки [12, с. 35].

Ширшикова Р. під громадською безпекою України розуміє систему обов'язкових елементів, які врегульовані нормами права та становлять суспільні відносини, що забезпечують запобігання та усунення всезагальної небезпеки насильницького спричинення шкоди правоохоронюваним інтересам загалом, гарантуючи таким чином їх стабільність і надійність [13, с. 227]. Схожої думки притримуються й інші науковці, зазначаючи зокрема, що громадська безпека – це суспільні відносини, врегульовані системою правових, юридично-технічних норм, спеціально-організаційних правил, встановлених державою з метою попередження і припинення потенційної і реальної загрози життєво важливим інтересам особи, суспільства і держави, а також ліквідації (локалізації) тяжких наслідків, які можуть наступити в результаті дій стихійних сил природи або діяльності фізичних та юридичних осіб, пов'язаної з підвищеною небезпекою для життя та здоров'я людей [11; 14, с. 19–21].

Джафарова О.В. у своєму дослідженні громадської безпеки як об'єкта дозвільної діяльності правоохоронних органів поняття громадської безпеки сформулювала як стан захищеності інтересів людини, суспільства і держави від суспільно небезпечних діянь і негативного впливу джерел підвищеної небезпеки. До характерних ознак громадської безпеки з поміж інших вона віднесла: належність до складу національної безпеки; забезпечення шляхом застосування системи правових, організаційно-управлінських, технічних та інших засобів із метою запобігання виникненню небезпечних для людини і держави наслідків; вироблення, прийняття і дотримання спеціальних правил і нормативів оцінки та управління ризиками; включає суспільні відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища і майна від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; цілеспрямованістю діяльності суб'єктів забезпечення громадської безпеки тощо. Беручи до уваги зазначений вище перелік ознак, під громадською безпекою науковець розуміє систему суспільних відносин, урегульованих правовими і техніко-юридичними нормами, яка склалася через діяльність органів публічної адміністрації щодо своєчасного виявлення, запобігання і нейтралізації негативного впливу джерел підвищеної небезпеки, надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, а також загроз у сфері міграційної політики, особистої безпеки громадян, реалізації їх прав, свобод і соціально значущих потреб, безпеки суспільства і держави [15, с. 64].

Можна виокремити декілька рівнів громадської безпеки, зокрема: як стан захищеності життя і здоров'я громадян, майнових інтересів фізичних і юридичних осіб, нормальної діяльності державних і суспільних інститутів; як захищеність життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави від суспільно небезпечних діянь; як стан захищеності безпечних умов функціонування суспільства і громадського порядку, екологічної безпеки, безпеки руху, техногенної безпеки, інформаційної безпеки тощо.

Громадська безпека базується на таких головних принципах, як: законність, пріоритет захисту прав людини і громадянина; своєчасність та відповідність реагування на внутрішні і зовнішні загрози; комплексність регулювання суспільних відносин у сфері забезпечення громадської безпеки; забезпечення контролю за діяльністю суб'єктів громадської безпеки; взаємна відповідальність особи, суспільства та держави за стан громадської безпеки; забезпечення взаємодії усіх суб'єктів громадської безпеки; здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення громадської безпеки [16, с. 45].

Суб'єктами громадської безпеки насамперед виступають громадяни, які зобов'язані виконувати покладені на них відповідні обов'язки; підприємства, установи і організації, які реалізують належні їм права і покладені обов'язки; органи держави (посадові особи), які здійснюють контроль і нагляд за дотриманням правил громадської безпеки, виявляють і припиняють правопорушення, притягують до відповідальності винних [17, с. 26]. Такої думки дотримуються більшість науковців [13, с. 227; 18, с. 128]. Суб'єкти громадської безпеки також розділяють на державні (загальні і спеціальні) та недержавні. До загальних державних належать ті, що мають повноваження щодо визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики держави, розроблення та прийняття стратегії державного управління у сфері внутрішньої безпеки. Спеціальними суб'єктами гро-

мадської безпеки є МВС та ДСНС в особі їх органів або підрозділів, які у встановленому законодавством порядку та в межах своєї компетенції відповідають за забезпечення громадського порядку й громадської безпеки [18, с. 128]. До недержавної системи безпеки у сфері громадської безпеки входять органи місцевого самоврядування, недержавні організації і установи, суб'єкти підприємницької діяльності, недержавні структури безпеки, громадські та релігійні об'єднання, окремі громадяни [19, с. 177–178].

Басов А.В. окрім загального розуміння суб'єктів громадської безпеки здійснив їх класифікацію за характером компетенції під час виникнення надзвичайних подій. Зокрема він виділяє загальні, основні та додаткові суб'єкти громадської безпеки. Загальні суб'єкти визначають засади внутрішньої політики держави, стратегію державного управління у сфері внутрішньої безпеки, зокрема громадської, як у звичайних умовах життєдіяльності, так і в умовах виникнення різноманітних надзвичайних ситуацій, мають відповідні повноваження та вирішують, в основному, конституційно та законодавчо закріплені стратегічні завдання в зазначеній сфері, а також реалізують державну політику щодо забезпечення внутрішньої безпеки та захисту населення і території. До основних суб'єктів забезпечення громадської безпеки науковець відносить органи виконавчої влади та правоохоронні органи, діяльність яких безпосередньо направлена на здійснення заходів щодо забезпечення захисту об'єктів громадської безпеки. До додаткових суб'єктів забезпечення громадської безпеки у надзвичайних ситуаціях належать органи, діяльність яких сприяє здійсненню заходів у цій галузі (Міністерство охорони здоров'я, Міністерство транспорту та зв'язку України тощо) [16, с. 44].

До переліку об'єктів громадської безпеки варто віднести: інтереси людини та громадянина, громадських організації, осіб приватного, публічного права та держави загалом; морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне й навколишнє середовище, природні ресурси тощо, захист яких є пріоритетним завданням діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування та громадськості [13, с. 226; 18, с. 130].

Діяльність суб'єктів громадської безпеки спрямована на здійснення взаємоузгоджених правових, політичних, економічних, організаційно-управлінських, природоохоронних, технічних, соціальних, примусових заходів щодо захисту її об'єктів від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз.

За сферами суспільної та державної діяльності загрози громадській безпеці поділяються на: військово-політичні (порушення діяльності систем державного управління та місцевого врядування; окупація частини території України; руйнація та пошкодження великої кількості промислових, цивільних та житлових будівель, об'єктів інфраструктури, систем життєзабезпечення, земель; значні людські втрати); політичні (порушення стабільності внутрішньополітичної ситуації в державі через діяльності антидержавних сил; слабкість системи стратегічних комунікацій та відсутність цілісної інформаційної політики держави; недостатня ефективність державних органів; підвищення протестного потенціалу у суспільстві тощо); економічні (незбалансована економічна політика, призупинення або повне припинення діяльності підприємств різних галузей промисловості та сільського господарства; зниження рівня ВВП країни та обсягів промислового і

сільськогосподарського виробництва; збільшення внутрішнього боргу країни; зростання інфляції тощо); соціальні (погіршення умов життя; зростання рівня безробіття; зниження можливостей здобуття якісної освіти людям із малим рівнем доходу; зниження рівня охорони здоров'я та поширення інфекційних хвороб тощо); демографічні (скорочення чисельності населення країни; зростання рівня внутрішньої та зовнішньої міграції); соціально-психологічні (збільшення кількості населення з ПТСР; зниження рівня задоволеності своїм життям та віри в майбутнє; високий рівень тривожності громадян; прояви моральної та духовної деградації суспільства тощо); техногенні (виникнення великої кількості надзвичайних ситуацій техногенного характеру; аварії на різних техногенно небезпечних об'єктах; пожежі та вибухи, спричинені детонацією вибухонебезпечних речовин; використання застарілого та несправного обладнання; недотримання технологічних стандартів та норм під час виробничого процесу тощо); екологічні (виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру; геологічні руйнівні процеси; гідрометеорологічні надзвичайні ситуації; застарілість та недостатня ефективність комплексів з утилізації токсичних і екологічно небезпечних відходів; пожежі в екосистемах тощо).

Сучасні виклики і загрози, перш за все зумовлені повномасштабними військовими діями на території країни, впливом комплексу соціально-демографічних, економічних, політичних, правових, психологічних і технологічних чинників, вимагають постійного системного реагування та відповідної трансформації сектору громадської безпеки. У зв'язку з цим, у країні здійснюється низка заходів, спрямованих на покращення національної безпеки загалом та громадської безпеки зокрема. Повноцінний розвиток української держави неможливий без створення єдиної стійкої і функціональної системи громадської безпеки, в якій буде чітко визначено повноваження та обов'язки кожного суб'єкта, а також напрями їх взаємодії.

У зв'язку із зазначеним вище перед суб'єктами громадської безпеки постає низка завдань щодо забезпечення та реалізації громадської безпеки, зокрема це: розроблення та реалізація необхідних нормативно-правових актів у сфері забезпечення громадської безпеки, в першу чергу, Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту; розроблення та прийняття загальнодержавних програм у сфері громадської безпеки та цивільного захисту; створення умов для сталого та ефективного кадрового, матеріально-технічного, фінансового, інформаційного та юридичного забезпечення діяльності суб'єктів забезпечення громадської безпеки; розроблення механізму відновлення об'єктів громадської безпеки, яким була завдана шкода; здійснення контрольно-наглядової діяльності в зазначеній сфері [16, с. 44].

Здійснивши аналіз низки літературних джерел, наукових публікацій, доповідей, повідомлень вітчизняних науковців щодо проблеми громадської безпеки, факторів, які на неї впливають та заходів щодо її забезпечення, можемо дійти висновку, що більшість науковців розглядають загальнотеоретичні питання поняття громадської безпеки як системи правових засобів, методів і гарантій, які забезпечують охорону суспільних відносин у сфері громадської безпеки. Значна частина науковців ототожнюють поняття національної безпеки, громадської безпеки та публічної безпеки, аргументуючи це від-

сутністю конкретизації даних понять у законодавчій базі країни та розрізняючи їх лише за широтою охоронюваних суспільних відносин та суб'єктів забезпечення безпеки. Однак ми схилиємось до думки, що поняття громадської безпеки необхідно розуміти як захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності державних органів, сил безпеки, органів місцевого самоврядування та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних та суспільних інтересів від впливу зовнішніх та внутрішніх загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Комісаров С.* Структура та основні елементи дефініції «публічний порядок». Підприємство, господарство і право. № 9. 2019. С. 116–120. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/20.pdf> (дата звернення: 10.06.2023).
2. *Тихомиров Д.О.* Громадська та публічна безпека: проблеми співвідношення. Наше право. 2020. № 4. С. 34–38. URL: <https://cutt.ly/plzgmM5> (дата звернення: 10.06.2023).
3. *Барба В.Є.* Поняття публічної безпеки і порядку як об'єкта взаємодії територіальних підрозділів національної поліції з органами місцевого самоврядування. Південноукраїнський правничий часопис. Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення. 2018. № 4. Ч. 1. С. 32–36. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2018/4/part_1/10.pdf (дата звернення: 10.06.2023).
4. *Панова О.О.* Забезпечення публічної безпеки в Україні: адміністративно-правовий аспект. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2019. 516 с. URL: <https://cutt.ly/Y1zgZAP> (дата звернення: 10.06.2023).
5. *Фатхутдінов В. Г.* Частотність операціоналізації та контекстуальність використання терміна «публічна безпека» в Законі України «Про Національну поліцію України». Глобальна організація союзницького лідерства: вебсайт. URL: <https://is.gd/DQFl6y> (дата звернення: 10.06.2023).
6. *Крищенко А.Є.* Особливості визначення терміна «публічна безпека і порядок». Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 1. С. 206–214. URL: <http://surl.li/iiyjt> (дата звернення: 10.06.2023).
7. *Зозуля І. В. Довгань О. І.* Закон України «Про Національну поліцію»: публічна чи громадська безпека? Форум права. 2015. № 5. С. 85–92. URL: <https://is.gd/AgcoCH> (дата звернення: 10.06.2023).
8. *Долинний А.В.* Адміністративно-правове забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Київ, 2017. 198 с. URL: <https://is.gd/QghqdT> (дата звернення: 10.06.2023).
9. *Євдокіменко С.А.* Сучасний стан визначеності громадської безпеки та її розмежування з правовою категорією публічної безпеки і порядку. Європейські перспективи. 2021. № 4. С. 175–180. URL: <https://cutt.ly/m1zgTHP> (дата звернення: 10.06.2023).
10. *Сьомін С.В.* Концептуальні підходи щодо забезпечення громадської безпеки: іноземний досвід, висновки для України. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень: вебсайт. URL: <https://cutt.ly/l1goGWV> (дата звернення: 10.06.2023).
11. *Доценко О.С.* Поняття і сутність громадської безпеки в суспільстві. Громадянська безпека: вебсайт. URL: <https://grom-bezpeka.at.ua/publ/1-1-0-15> (дата звернення: 10.06.2023).
12. *Плохой І.І.* Адміністративно-правові форми забезпечення органами державної влади громадської безпеки: дис. ... канд. юрид. наук, спец.: 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Х.: Харківський нац. ун-т внутрішніх справ, 2010. 170 с.
13. *Ширишкова Р.* Характеристика елементів системи забезпечення громадської безпеки

© Lisnichenko Liliia, 2023

ки в Україні. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2019 № 2 (26). С. 216–227. URL: <http://kelmczasopisma.com/viewpdf/251> (дата звернення: 10.06.2023).

14. Бандурка О.М. Роль адміністративного законодавства в зміцненні правопорядку. Проблеми охорони громадського порядку і вдосконалення законодавства: матеріали науково-практичної конференції. Харків : Рубікон, 2001. С. 19–21.

15. Джафарова О.В. Громадська безпека як об'єкт дозвільної діяльності правоохоронних органів. *Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options: collective monograph*. Riga : Baltija Publishing, 2021. Р. 57–81. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-185-5-3> (дата звернення: 10.06.2023).

16. Басов А.В. Щодо визначення системи забезпечення громадської безпеки. Форум права. 2010 № 4. С. 42–47. URL: <https://is.gd/Wi5LS> (дата звернення: 10.06.2023).

17. Лухачов С.В. Співвідношення громадського порядку та громадської безпеки: державно-управлінський аспект. Наукові праці. Державне управління. 2011. Випуск 147. Том 159. С. 23–28. URL: <https://is.gd/vG6vCL> (дата звернення: 10.06.2023).

18. Фатхутдінов В.Г. Поняття суб'єктів, об'єктів та змісту адміністративно-правових відносин у сфері громадської безпеки. Держава та регіони. Серія: Право. 2018. № 1 (59). С. 127–132. URL: <https://cutt.ly/L1m9RYk> (дата звернення: 10.06.2023).

19. Фатхутдінов В.Г. Взаємодія національної поліції з недержавними суб'єктами щодо забезпечення громадської безпеки. Актуальні проблеми держави і права. 2018. С. 174–179. URL: <https://cutt.ly/31mPewF> (дата звернення: 10.06.2023).

REFERENCES

1. Komisarov S. (2019). Struktura ta osnovni elementy definitsii «publichnyi poriadok». “The structure and main elements of the definition of ‘public order’”. *Entrepreneurship, economy and law*. №. 9. P. 116-120. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/20.pdf> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

2. Tykhomyrov D.O. (2020). Hromadska ta publichna bezpeka: problemy spivvidnoshennia. “Public and public safety: problems of ratio”. *Our right*. №. 4. P. 34–38. URL: <https://cutt.ly/p1zgmM5> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

3. Barba V.Ye. (2018). Poniattia publichnoi bezpeky i poriadku yak obiekta vzaiemodii terytorialnykh pidrozdiliv natsionalnoi politsiï z orhanamy mistsevoho samovriaduvannia. “The concept of public safety and order as an object of interaction between territorial units of the national police and local self-government bodies”. *South Ukrainian legal journal. Combating crime: problems of practice and scientific and methodological support*. №. 4. Vol. 1. P. 32-36. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2018/4/part_1/10.pdf (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

4. Panova O.O. (2019). Zabezpechennia publichnoi bezpeky v Ukraini: administratyvno-pravovyi aspekt. “Ensuring public safety in Ukraine: administrative and legal aspect”. Thesis Dr. of Jurid. Sciences: 12.00.07. Kharkiv National University of Internal Affairs. Kharkiv. 516 p. URL: <https://cutt.ly/Y1zgZAP> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

5. Fatkhutdinov V.H. Chastotnist operatsionalizatsii ta kontekstualnist vykorystannia termina «publichna bezpeka» v Zakoni Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu Ukrainy». “Frequency of operationalization and contextual use of the term ‘public safety’ in the Law of Ukraine ‘On the National Police of Ukraine’”. *Global Alliance Leadership Organization: website*. URL: <https://is.gd/DQF16y> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

6. Kryshchenko A.Ye. (2017). Osoblyvosti vyznachennia termina «publichna bezpeka i poriadok». “Peculiarities of the definition of the term ‘public safety and order’”. *Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs*. №. 1. P. 206-214. URL: <http://surl.li/iijyt> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

7. Zozulia I.V., Dovhan O.I. (2015). Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu»: publichna chy

© Lisnichenko Liliia, 2023

hromadska bezpeka? “Law of Ukraine ‘On the National Police’: public or public safety?” Law forum. №. 5. P. 85–92. URL: <https://is.gd/AgcoCH> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

8. *Dolynnyi A.V.* (2017). Administratyvno-pravove zabezpechennia Natsionalnoiu politsiieiu Ukrainy publichnoi bezpeky i poriadku pid chas provedennia masovykh zakhodiv. “Administrative-legal provision of public safety and order by the National Police of Ukraine during mass events”: diss. Candidate of Jurid. Sciences: 12.00.07. Open International University of Human Development ‘Ukraine’. Kyiv. 198 p. URL: <https://is.gd/QghqdT> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

9. *Yevdokimenko S.A.* (2021). Suchasnyi stan vyznachenosti hromadskoi bezpeky ta yii rozmezhuvannia z pravovoiu katehoriieiu publichnoi bezpeky i poriadku. “The current state of certainty of public security and its distinction from the legal category of public security and order”. European perspectives. №. 4. P. 175–180. URL: <https://cutt.ly/m1zgTHP> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

10. *Somin S.V.* Kontseptualni pidkhody shchodo zabezpechennia hromadskoi bezpeky: inozemnyi dosvid, vysnovky dlia Ukrainy. “Conceptual approaches to ensuring public safety: foreign experience, conclusions for Ukraine”. Analytical note. National Institute for Strategic Studies: website. URL: <https://cutt.ly/11goGWV> (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

11. *Dotsenko O.S.* Poniattia i sutnist hromadskoi bezpeky v suspilstvi. “Concept and essence of public security in society”. Civil Security: Website. URL: <https://grom-bezpeka.at.ua/publ/1-1-0-15>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

12. *Plokhoi I.I.* (2010). Administratyvno-pravovi formy zabezpechennia orhanamy derzhavnoi vlady hromadskoi bezpeky. “Administrative and legal forms of public security provision by state authorities”: diss. Candidate of Jurid. Sciences, special: 12.00.07 administrative law and process; financial law; information law. Kharkiv National University of Internal Affairs. Kh. 170 p. [in Ukrainian].

13. *Shyrshykova R.* (2019). Kharakterystyka elementiv systemy zabezpechennia hromadskoi bezpeky v Ukraini. “Characteristics of the public safety system elements in Ukraine”. Knowledge, Education, Law, Management. №. 2 (26). P. 216–227. URL: <http://kelmczasopisma.com/viewpdf/251>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

14. *Bandurka O.M.* (2001). Rol administratyvnoho zakonodavstva v zmitsnenni pravoporiadku. Problemy okhorony hromadskoho poriadku i vdoshkalennia zakonodavstva: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii. “The role of administrative legislation in strengthening law and order. Problems of protecting public order and improving legislation: materials of a scientific and practical conference”. Kharkiv: Rubikon. P. 19–21 [in Ukrainian].

15. *Dzhafarova O.V.* (2021). Hromadska bezpeka yak ob'ekt dozvilnoi diialnosti pravookhoronnykh orhaniv. Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options: collective monograph. Riga: Baltiia Publishing1. P. 57–81. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-185-5-3>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

16. *Basov A.V.* (2010). Shchodo vyznachennia systemy zabezpechennia hromadskoi bezpeky. “Regarding the definition of the public security system”. Law Forum. №. 4. P. 42–47. URL: <https://is.gd/Wli5LS>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

17. *Lykhachov S.V.* (2011). Spivvidnoshennia hromadskoho poriadku ta hromadskoi bezpeky: derzhavno-upravlinskyi aspekt. “Correlation of public order and public security: state-administrative aspect”. Scientific works. Governance. Iss. 147. Vol. 159. P. 23–28. URL: <https://is.gd/vG6vCL>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

18. *Fatkhutdinov V.H.* (2018). Poniattia sub'ektiv, ob'ektiv ta zmistu administratyvno-pravovykh vidnosyn u sferi hromadskoi bezpeky. “Concept of subjects, objects and content of administrative and legal relations in the sphere of public security”. State and regions. Series: Law. URL: <https://cutt.ly/L1m9RYk>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

19. *Fatkhutdinov V.H.* (2018). Vzaiemodiia natsionalnoi politsii z nederzhavnymy sub'iektamy shchodo zabezpechennia hromadskoi bezpeky. “Interaction of the national police with non-state actors regarding the provision of public security”. Actual problems of the state and law. P. 174–179. URL: <https://cutt.ly/31mPewF>. (Date of Application: 10.06.2023) [in Ukrainian].

© Lisnichenko Liliia, 2023

Lisnichenko Liliia,Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher,
Leading Researcher, State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-2211-3105**SCIENTIFIC - LEGAL INSIGHT OF PUBLIC SEFETY IN UKRAINE**

Public safety condition, oriented towards preventing threats, identifying risks and effectively responding to them, is a basic element of understanding public security. Public security contributes to the creation of a safe and secure environment for all citizens, promotes trust in the state and supports the provision of human and civil rights as well as freedoms. Public safety covers such spheres of living conditions security as protection of law and order, fire safety, civil protection, protection against terrorism, cyber security, health care, technogenic security, road safety, natural security, etc. The primary goal of public security is ensuring the safety of citizens and the stability of society, achieving of which is realized through preventive measures, cooperation with society, effective responding to crisis situations and ensuring law and order.

After the adoption of the Law of Ukraine 'On the National Police' in the theory and practice of law enforcement agencies was introduced new terminology 'public security' and 'public order', which contents were not defined in this Law. In this regard, the concepts of 'publicly order' are replaced by 'public order'. This causes some constructive criticism among the scientific community and practitioners.

Analyzing a number of scientific publications on the issue of public security has shown the lack of unanimity in the interpretation regarding the concept of public security and the system of its elements. Moreover, there is a certain group of scientists whose points of view agree on some homogeneity of the concepts of 'publicly safety' and 'public safety'. However, due to the lack of disclosure of the content of the concept of 'publicly safety' in the texts of domestic normative-legal acts and its correlation with 'public safety', there is a problem of conflict of current legislation on this issue.

However, most scholars are still inclined to the opinion that 'publicly sefety' and 'public safety' are cardinally different terms, carrying different semantic load. After all, public security is a much broader term in content and takes a place as a component of national security.

We believe that the concept of public security should still be understood as the protection of vital for society and the individual interests, rights and freedoms of a person and citizen, providing which is a priority task of the activities of state bodies, security forces, local self-government bodies and the public, implementing coordinated measures for the implementation and protection of national and public interests from external and internal threats.

Keywords: analysis, concept correlation, national safety, public safety, public security, system of elements, public safety subjects, threats, tasks.

Отримано 14.06.2023

© Lisnichenko Liliia, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.2\(60\).21](https://doi.org/10.36486/np.2023.2(60).21)

Issue 2(60) 2023

<http://naukaipravookhorona.com/>